ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562[1]

บุศรินทร์ ไชยชำนะ[2]

จากการศึกษาอำนาจของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเป็นมา แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ศึกษากฎหมายและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องการใช้อำนาจของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศไทยและต่างประเทศ และศึกษาแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับใช้อำนาจของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการทำธุรกรรมหรือการติดต่อสื่อสาร จึงก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อภัยคุกคาม และการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ที่สามารถส่งผลกระทบในวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 ขึ้นใช้บังคับ ซึ่งให้อำนาจหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ คือ คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แต่อย่างไรก็ตามการใช้อำนาจของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ยังมีปัญหาบางประการซึ่งอาจส่งผลกระทบถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องทำการศึกษาวิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 ให้สามารถนำมาบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มาตรา 62(2) กำหนดให้เพื่อประโยชน์ ในการวิเคราะห์สถานการณ์และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามไซเบอร์ ให้เลขาธิการสั่งให้พนักงาน

---

[1]บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิทิตอนันต์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดนพร จิตต์จรุงเกียรติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิชา ภักดี

[2] นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีหนังสือขอข้อมูล เอกสาร หรือสำเนาข้อมูลหรือเอกสารซึ่งอยู่ในความครอบครอง ของผู้อื่นอันเป็นประโยชน์แก่การดำเนินการ

จะเห็นได้ว่าไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนเกี่ยวกับข้อมูลที่ขอเป็นข้อมูลประเภทใด ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอข้อมูลที่นอกเหนือจากข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สถานการณ์และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามไซเบอร์ได้ เช่น ข้อมูลระบุตัวตนผู้ใช้งาน ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นเนื้อหา แต่เมื่อนำมาประกอบกันสามารถเชื่อมโยงพฤติกรรมออนไลน์ของผู้ใช้บริการ และอาจไปสู่ความผิดอย่างอื่นได้ การที่มาตรา 62 (2) ไม่ได้บัญญัติประเภทข้อมูลไว้อย่างชัดเจนนำไปสู่การได้ข้อมูลนอกเหนือจากข้อมูลที่ต้องนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบบจากภัยคุกคามไซเบอร์นั้น ถือเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ไปซึ่งหลักฐานสำหรับความผิดอื่นหรือไม่ แม้มาตรา 70 ได้กำหนดบทลงโทษต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลผู้ใช้บริการที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่บุคคลใดไว้ แต่มาตรา 70 วรรคสองได้บัญญัติมิให้ใช้ความตามวรรคหนึ่งบังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าไม่ว่าความปลอดภัยไซเบอร์ในระดับใดก็ควรให้ความคุ้มครองแก่สิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้ให้บริการหรือใช้บริการระบบคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์ แม้ว่าเป็นภัยคุกคามในระดับร้ายแรงก็ควรกำหนดขอบเขตการขอข้อมูลที่ชัดเจน

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการขอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่องกรณีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงหรือวิกฤต พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มาตรา 68 วรรคสอง กำหนดให้ในกรณีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงหรือวิกฤตให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หรือ คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีอำนาจขอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยผู้นั้นต้องให้ความร่วมมือและให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการ หรือ คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็ว

เห็นได้ว่ากรณีคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีอำนาจขอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามไซเบอร์ กรณีร้ายแรง หรือวิกฤติ ถือว่าเป็นการให้อำนาจขอข้อมูลที่เป็นการเปิดโอกาสให้สอดส่องได้เรื่อยๆ ต่อเนื่องโดยไม่มีเวลา ขอบเขตชัดเจน ไม่สอดคล้องกับหลักการระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้หลักสิทธิมนุษยชนกับการสอดแนมการสื่อสาร ซึ่งหลักการดังกล่าวเป็นการนำกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากลมาปรับใช้ให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมดิจิทัลในปัจจุบัน โดยจะต้อง

คำนึงถึงความจำเป็นและได้สัดส่วนไม่ควรเปิดโอกาสให้รัฐสามารถเข้ามาสอดส่องได้อย่างต่อเนื่อง ควรมีกำหนดเวลา หรือขอบเขตของการขอข้อมูล และควรคำนึงถึงหลักการความชอบด้วยกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน นอกจากการสอดแนมต้องมีลักษณะจำกัดตัวเป้าหมาย ยังต้องมีเวลาจำกัด การเก็บข้อมูลเรียลไทม์ไปเรื่อยๆ จึงไม่สอดคล้องกับหลักการนี้ อีกทั้งมาตรา 68 วรรคสอง โดยผู้ให้ข้อมูลต้องให้ความร่วมมือและให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็ว ซึ่งในมาตรา 68 วรรคสองบัญญัติเพียงให้ผู้นั้นให้ความร่วมมือและให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็วเท่านั้น จะเห็นได้ว่ามาตรา 68 วรรคสอง เป็นกรณีภัยคุกคามไซเบอร์ระดับร้ายแรงแหรือวิกฤติ ถือเป็นระดับที่มีอันตรายอย่างมาก จึงไม่ควรเพียงขอความร่วมมือ

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าเพื่อให้การบัญญัติกฎหมายตั้งอยู่บนหลักการระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้หลักสิทธิมนุษยชนกับการสอดแนมการสื่อสารการขอข้อมูลของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต้องบัญญัติให้ชัดเจนโดยกำหนดขอบเขตและกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เพื่อมิให้กระทบต่อสิทธิมนุษยชนมากจนเกินไป และในกรณีมาตรา 68 วรรคสอง เป็นกรณีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงหรือวิกฤติ ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่มีระดับร้ายแรงและระดับร้ายแรงที่สุด จึงควรกำหนดมาตรการบังคับต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ เนื่องจากเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อระบบทำงานของหน่วยงานของรัฐหรือการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐอีกทั้งควรกำหนดบทลงโทษในกรณีที่ผู้ที่ต้องให้ข้อมูลฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรการบังคับโดยนำบทบัญญัติของกฎหมายสาธารณะสิงคโปร์มาใช้เป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว

ประเด็นปัญหาการเข้าตรวจสอบสถานที่ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับภัยคุกคามไซเบอร์ในระดับร้ายแรงของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิต้องยื่นคำร้องต่อศาล พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มาตรา 66 (1) กำหนดให้คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ มีอำนาจปฏิบัติการ หรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเข้าตรวจสอบสถานที่ โดยมีหนังสือแจ้งถึงเหตุอันสมควรไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง

เห็นได้ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เข้าตรวจสอบสถานที่ หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทาง

ไซเบอร์โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอต่อศาล มีเพียงหนังสือแจ้งถึงเหตุอันสมควรไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เท่านั้น แต่มาตรา 62(4) เป็นกรณีเลขาธิการสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์หรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องหรือคาดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครอง

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการเข้าไปตรวจสอบสถานที่ดังกล่าวเป็นการกระทำที่กระทบสิทธิของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ควรได้รับความยินยอมจากเจ้าของสถานที่หรือผู้ครอบครองก่อนเข้าตรวจสอบเช่นเดียวกับมาตรา 62(4)

ประเด็นปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์กรณีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มาตรา 69 กำหนดให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งอันเกี่ยวกับการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์อาจอุทธรณ์คำสั่งได้เฉพาะที่เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับไม่ร้ายแรงเท่านั้น ซึ่งการรับมือกับภัยคุกคามไซเบอร์ตามมาตรา 65 คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงไซเบอร์มีสิทธิที่จะมีคำสั่งถึงเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีคำสั่ง ได้แก่ เฝ้าระวังคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ในช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง หรือตรวจสอบคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อบกพร่องที่กระทบต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือดำเนินมาตรการแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์เพื่อจัดการข้อบกพร่องหรือกำจัดชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ หรือระงับบรรเทาภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ดำเนินการอยู่ หรือรักษาสถานะของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อดำเนินการทางนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ โดยเป็นมาตรการบังคับ แต่กลับมิได้บัญญัติให้สิทธิแก่เจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

เห็นได้ว่า คำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นการเฉพาะรายย่อมอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามการออกคำสั่งตามมาตรา 65 เป็นกรณีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ซึ่งหากให้มีการอุทธรณ์คำสั่งอาจเกิดผลกระทบเสียหายร้ายแรงกับประเทศ เมื่อพิจารณาตามมาตรา 65 วรรคสอง ได้กำหนดให้ตามมาตรา 65(5) การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์

หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มอบหมายให้เลขาธิการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีการออกคำสั่งให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง หรือผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามคำร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเข้าถึงข้อมูลตามมาตรา 65(5) ถือเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในเบื้องต้น แต่ในกรณีการออกคำสั่งตามมาตรา 65(1)-(4) คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สามารถออกคำสั่งโดยไม่ต้องยื่นคำร้องต่อศาล เมื่อการออกคำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มาตรา 65(1)-(4) เป็นการออกคำสั่งที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ โดยบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากคำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ซึ่งป็นคำสั่งทางปกครอง

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า เมื่อการออกคำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ มาตรา 65(1)-(4) เป็นการออกคำสั่งที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ ควรกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองสิทธิโดยนำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยไซเบอร์มาปรับใช้หรือให้มีการตรวจสอบคำสั่งดังกล่าวได้โดยบุคคลผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวสามารถร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองที่ออกคำสั่งเพื่อตรวจสอบคำสั่งทางปกครอง หรือในการออกคำสั่งตามมาตรา 65(1)-(4) ต้องมีการร้องขอต่อศาลก่อนดำเนินการออกคำสั่งเช่นเดียวกับมาตรา 65(5)

การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ประเด็นการให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มาตรา 62(2) ดังต่อไปนี้

1) กำหนดให้การดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ให้เลขาธิการสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้ (2) มีหนังสือขอข้อมูล เอกสาร หรือสำเนาข้อมูลหรือเอกสารซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้อื่นอันเป็นประโยชน์แก่การดำเนินการ ข้อมูลตาม (2) จะต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับการโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ และการโจมตีดังกล่าวมีผลทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ หรือโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ การสาธารณสุข ความปลอดภัยสาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนเสียหาย

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลซึ่งกระทำโดยสุจริตคุ้มครองและไม่ถือว่าเป็นการละเมิดหรือผิดสัญญา แต่ผู้ให้ข้อมูลไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลใดๆที่เป็นสิทธิ หรืออภิสิทธิ์หรือความคุ้มกันที่ได้รับหรือภาระผูกพันใดภายใต้กฎหมายที่บัญญัติไว้คุ้มครองการเปิดเผยข้อมูล ยกเว้นมีการตกลงกันไว้ในข้อสัญญา จึงไม่อาจอ้างที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

2) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มาตรา 70 ซึ่งเป็นบทลงโทษ ดังต่อไปนี้

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ห้ามมิให้เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่บุคคลใด และห้ามนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีอื่นกับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่น ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเด็นการใช้อำนาจของคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์หรือคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่องกรณีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงหรือวิกฤติ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ประเมินผล รับมือ ปราบปราม ระงับ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 มาตรา 68 วรรคสอง ดังต่อไปนี้

ในกรณีร้ายแรงหรือวิกฤตเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ประเมินผล รับมือ ปราบปราม ระงับ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีอำนาจขอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยผู้นั้นต้องให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็ว

ขณะเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติข้างต้น โดยกำหนดให้ผู้ที่ไม่ให้ข้อมูล ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการเพิ่มเติม มาตรา 76/1 โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเด็นการเข้าตรวจสอบสถานที่ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับภัยคุกคามไซเบอร์ในระดับร้ายแรงของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิต้องยื่นคำร้องต่อศาล ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 66(1) ดังต่อไปนี้

ในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีอำนาจปฏิบัติการหรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเข้า

ตรวจสอบสถานที่ โดยมีหนังสือแจ้งถึงเหตุอันสมควรไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ ทั้งนี้การเข้าตรวจสอบสถานที่จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เพื่อเข้าตรวจสถานที่ด้วย

ประเด็นการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์กรณีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 65 ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเหตุอันเชื่อได้ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ดำเนินการตามมาตรา 65(1)-(5) นั้น การออกคำสั่งเพื่อให้ดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต้องมอบหมายให้เลขาธิการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์

เอกสารอ้างอิง

ปัณณทัต กาญจนะวสิต, (มกราคม, 10), โลกยุค ๔.๐ [Online], available URL: 8455โลกยุค 4.0.pdf (dsdw.go.th). 2564.

ศุภวัฒน์ สิงห์สุวงษ์, (กุมภาพันธ์ 14), การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง [Online], available URL: http://www.public-law.net/publaw/view.aspx?id=1866. 2564